

Omakapital 2020

2020 III KVARTAL

Tulenevalt Riigikohtu Halduskolleegiumi otsuse 3-18-989 punktist 15 on omakapitalist tehtavate väljamaksete tulumaksuga maksustamise materiaaloiguslikuks aluseks TuMS § 50 lg 2, mille kohaselt tekib residendist äriühingul tulumaksukohustus omakapitalist tehtud väljamaksete osalt, mis ületab äriühingu omakapitali tehtud rahalisi ja mitterahalisi sissemaksid.

Riigikohus asus otsuses seisukohale, et eeltoodud säte ei seo omakapitali tehtud sissemaksid nende deklareerimisega. Riigikohus juhtis tähelepanu, et MKS § 82 lg 1 järgi lähtub maksuhaldur maksukohustuse täitmise kontrollimisel ja maksu määramisel eelkõige maksukohustuslase esitatud maksudeklaratsioonidest, maksukohustuslase raamatupidamisarvestusest ja muust tema poolt enda tegevuse kohta peetud arvestusest.

Arvestades Riigikohtu otsuses (3-18-989) toodud seisukohta ning taotleja esitatud raamatupidamisdokumente, mis tõendavad, et äriühingu asutamisel tehti osakapitali rahaline sissemaks, nõustus MTA, et äriühingul on osakapitali vähendamisel, osade tagasiostmisel või likvideerimisjaotise maksmisel õigus TuMS § 50 lg 2 või § 50 lg 2² alusel teha maksuvabalt väljamakseid äriühingu osakapitali tehtud sissemaks ulatuses.

2020 IV KVARTAL

Taotleja kuulub kontserni, mille emaettevõtte on Soome börsil noteeritud ühing. Kavandatakse kontsernisest ümberkujundamist, mis muu hulgas hõlmaks endas kontsernisest tütarühingute ühinemist, millele eelneks ühendava tütarettvõtte poolt ühendatava kontsernisese ettevõtte ostmise.

Taotleja soovis esmalt maksuhaldurilt hinnangut, ega ühinemisele eelnev müügilepingu alusel makstav turuhinnas olev ostuhind ei ole tulumaksuga maksustatav.

Maksuhaldur ei saa anda siduvat eelotsust seotud isikute vahel tehtud tehingu väärtuse kindlaksmääramise suhtes (maksukorralduse seaduse § 91² lõige 2), kuid märgib, et kui ostu-müügitehing sooritatakse kontsernisiseselt turuhinnast kõrgema hinnaga, siis kuulub ühinemisele eelnev ostu-müügitehing maksustamisele tulumaksuseaduse (TuMS) § 50 lõike 4 alusel ehk siirdehinnana, mis on TuMSi mõistes võrdsustatud kasumi jaotamisega.

Teiseks soovis taotleja teada, ega ühinemiseelne osaluse soetamine ning sellele järgnev sama osaluse ühendamine ei loo alust ega too kaasa muul põhjusel väljamaksete või tehingute maksustamist tulumaksuga.

Maksuhaldur nõustus taotlejaga, et kontsernisiseselt on äritegevuse ümberkorraldamine ja kontserni ühingute ühendamine aegajalt vajalik, kaasa arvatud tütarühingu ühendamine emaettevõttega. Olukorras, kus aga ühinemisele vahetult eelneb kontserni tütarühingu osaluse ostu-müügitehing, tuleb alati hinnata, kas sellise tehingu tegemine on taotlejale vajalik ning tema äritegevuse seisukohalt põhjendatud, kuna ühinemise järgselt läheksid kõik tütarühingu varad ja kohustused ka ilma eelneva ostu-müügitehingu tegemiseta üle ühendavale ühingule.

Võttes arvesse eelnevat, peab emaühingu ja tütarühingu ühinemisele eelnev osaluse ost olema taotleja seisukohalt põhjendatud ning taotlejale kui ühendavale ühingule peavad osaluse ostuga ja sellele järgneva ühinemisega üle minema ka reaalsed varad ja äritegevus, mille majandusnäitajatel on ostuhinnale vastav väärtus. Kui kontsernisiseselt tehakse seotud isikute vahel turuhinnast erinevas hinnas tehinguid ja selle kaudu suunatakse maksustatavat tulu või jaotatakse kasumit ühest äriühingust ja riigist teise, siis toob see kaasa maksukohustuse.

Seetõttu on maksuhaldur TuMS § 50 lõike 2 ja 2² tõlgendamisel lähtunud põhimõttest, et maksukohustust ei teki, kui kontsernisisesese tegevuse ümberkorraldamisel ja kontserni ühingute ühinemisel ei toimu kontserni siseselt kasumi jaotamist, mis peaks kuuluma tegelikkuses maksustamisele kas TuMS § 50 lõike 1 või TuMS § 50 lõike 4 alusel.